

kultur & nöje

E-post: kultur.gt@gotlandstidningar.se
 Kulturredaktör: Bengt Valentinsson
 Telefon kulturredaktion: 0498-20 24 32
 Mobiltelefon: 0739-25 25 08
 GT på webben: www.helagotland.se

Kiss nya album "Monster" kommer i oktober.
 FOTO: MARK J. TERRILL/AP/
 SCANPIX

Kiss-album släpps i oktober

Plattan skulle ha släppts nu i sommar men kommer först i höst. Det handlar om Kiss nya album "Monster" som ska lanseras i oktober, uppger bandet i ett pressmeddelande.

Skivan föregås av en singel som kommer i juli, samtidigt som bandet släpper en ny fotobok med titeln "Kiss monster", med bilder från bandets 40-åriga karriär.

Tyngre än föregångaren "Sonic boom" från 2009, och med en känsla av samhörighet med 1976 års "Destroyer" och 1992 års "Revenge". Så har Kiss-basisten Gene Simmons tidigare beskrivit "Monster", som blir deras 20:e studioplatta.

Bandets enda Skandinavien spelning i sommar sker på den nya norska festivalen Kollen i Oslo den 30 juni.

(TT Spektra)

E-böcker säljer mer än inbundet

För första gången någonsin säljs det fler skönlitterära e-böcker än inbundna böcker i USA.

Enligt undersökningen, gjord av den amerikanska förläggareföreningen, så säljs det numera e-böcker för motsvarande 1,9 miljarder kronor, en ökning med 28 procent det första kvartalet i år jämfört med samma period förra året.

Enligt sajten Galleycat är läsplattornas ökande popularitet den främsta anledningen till e-böckernas försäljningssiffror.

Däremot är pocketboken fortfarande mest populär av alla, med en försäljning på cirka 2,1 miljarder kronor.

Även bland ungdomsböckerna ligger pappersutgåvorna före e-boken.

(TT Spektra)

Documenta –

I Fridericianums bottenvåning återfinns utställningens hjärna. Eller om det är curatorns? En mindre kollektion föremål – målningar, skulpturer, fotografier, videor – som likt nervtrådar binder samman årets Documenta, världens viktigaste samtidskonstutställning.

I en monter finns fantastiska afghanska prinsessor i sten, 2 500 år gamla, som står i förbindelse med alla de verk på utställningen som kommer från, eller kommenterar, händelser i Afghanistan.

På en laptop visas en video från Tahrirtorget som Ahmed Basiony tog med sin mobiltelefon 25 januari 2011 kort innan han blev skjuten. Längst in ligger en handduk med Hitlers monogram tillsammans med en parfymflaska som tillhört Eva Braun. De tillhör de föremål fotografen Lee Miller plockade med sig från den tyska Führerns övergivna lägenhet i München vid krigsslutet och samspelar därmed med nya verk som tar upp Kassels och Documentas förflutna.

Från Fridericianum förgrenar sig utställningen över stora delar av staden Kassel. Inte minst Karlsuae Park huserar ett stort antal verk i utställningsrum som likt friggebodar gömmer sig i grönskan. Sällan liknar konsten idrotten mer än här. Som orienterare irrar konstkritiker och Kasselbor runt med kartor i händerna. Andra delar av utställningen finns i p-hus, varuhus, bunkrar och på järnvägsstationen.

Fyra år att forma

Initiativet till Documenta togs av Arnold Bode 1955 som en reaktion på det trauma som andra världskriget och Förntelsen orsakat. Som spelplats för samtidskonsten har Documenta förblivit betydelsefull inte

Baktrisk prinsessa, cirka 2500 f.Kr.

minst för att den anordnas så pass sällan. Varje utställning blir därmed en tydlig hållplats i konsthistorien.

Documenta har också en ambitionsnivå som överträffar det mesta. Curatorn denna gång, amerikanskan Carolyn Christov-Bakargiev, har haft fyra år att tillsammans med sitt team forma utställningen. Sådan tid och sådana resurser får ytterst få utställningar.

Hon är av den bestämda uppfattningen att konst måste upplevas på plats, inte medierad via bilder eller berättelser. På pressöppningen avbryter hon sin föreläsning på grund av en ringsignal; det går inte att citera Adorno till ljudet av en mobiltelefon! Adorno försvarade ju konstens autonomi och kritiserade den ytliga masskulturen.

Christov-Bakargiev vill

Thomas Bayrle, Högmässa, Sternmotor.

inte ha besökare som kommer till Documenta (13) bara för att snabbt checka in på Facebook. De afghanska prinsessorna har visserligen ungefär samma storlek som en smartphone, noterar hon, men de är inte digitala.

Teknikens roll

Ändå spelar ny teknik, inte minst mobiltelefoner, en stor roll på utställningen. Lite högre upp i Fridericianum visas Emily Jacirs bilder av böcker som stals från palestinska hem under kriget 1948 och som konstnären smygfotat med sin mobiltelefon i det Judiska Nationalbiblioteket i Jerusalem.

Mobilfilmer från den arabiska våren står i fokus för den libanesiska konstnären Rabih Mroués. "Den pixlade revolutionen", en föreläsningssliknande per-

formance där han diskuterar hur mobilen blivit en förlängning av kroppen i filmer från upprorets Syrien där vi ställs öga mot öga med krypskyttar. Vad får en person att fortsätta filma (på engelska: shoot) skytten ända fram till sin egen avrättning? frågar han sig.

Slumpens idé

Delar av Documenta (13) är även förlagda till Kabul, Kairo/Alexandria och den kanadensiska bergsorten Banff. Att Kabul valts säger mycket om Christov-Bakargievs associativa, aggregerande men också politiska sätt att arbeta.

Idén lär ha fötts av en slump. Snabbtextfunktionen i hennes mobiltelefon föreslog Kabul när hon skulle sms:a Kassel.

I den afghanska huvudstaden har den mexikanska konstnären Mario Garcia Torres sparat upp den legendariska plats där den italienska konstnären Alighiero Boetti periodvis levde mellan 1971 och 1977 och drev One Hotel. Boettis första berömda världskarta som då sömmades i Kabul visas nu i Kassel.

Under 2012 har byggnaden åter tagits i bruk av Garcia Torres. För den som inte väljer att åka till Kassel i sommar går det alltså lika bra med Kabul.

JEFF WERNER
 Text och foto

Sanatorium i parken av Pedro Reyes.